

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตครอบครัว ความพึงพอใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหล และความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหลกับคุณภาพชีวิตครอบครัว ตามการรับรู้ของสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือครอบครัวสตรีเย็บผ้าโหลที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling without Replacement) จากครอบครัวสตรีเย็บผ้าโหลที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี จำนวน 1,035 ครอบครัว ในการนำเสนอข้อมูลมีการนำเสนอผลการวิจัยโดยการใช้อยุทธศาสตร์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ยคะแนน
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ในการนำเสนอผลการวิจัย นำเสนอเป็นตารางประกอบบรรยายดังมีผลการวิจัยตามหัวข้อต่อไปนี้

- 1.1 บริบทของครอบครัวสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานี
- 1.2 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นตัวแทนของครอบครัวสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานี
- 1.3 คุณภาพชีวิตครอบครัวตามการรับรู้ของสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานี
- 1.4 ความพึงพอใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหลตามการรับรู้ของสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานี
- 1.5 ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหลกับคุณภาพชีวิตครอบครัวตามการรับรู้ของสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานี

1.1 บริบทของครอบครัวสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานี

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาคุณภาพชีวิตครอบครัวของสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งผู้วิจัยใช้แบบประเมินคุณภาพชีวิตครอบครัวเป็นเครื่องมือให้การรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลคือ แรงงานสตรีเย็บผ้าโหลที่มีอายุ 15-59 ปี ที่เป็นผู้หารายได้หลักของครอบครัว จากการศึกษาครอบครัวของสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานี พบว่า สตรีเย็บผ้าโหลส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดอุดรธานี มีเพียงบางครอบครัวที่ย้ายมาหลังจากแต่งงานกัน ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สตรีเย็บผ้าโหลรายหนึ่ง ได้ให้ข้อมูลว่า “แต่ก่อนคนได้ทำงานอยู่ในโรงงานในตัวจังหวัด ส่วนสามีก็ทำงานรับจ้างได้รายแต่ละเดือนแทบจะไม่พอใช้จ่ายกับค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน ทั้งค่าใช้จ่ายในบ้าน ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าอาหาร ไหนจะค่าเทอมลูกๆ ค่างวดรถ แต่พอช่วงเค้าปลดคนงานออกเยอะๆ คนก็เป็นหนึ่งในนั้นกลายเป็นคนตกงานต้องกลับมาอยู่ที่บ้าน ถ้าพึ่งรายได้ของสามีจากการรับจ้างทั่วไป ก็ไม่เพียงพอค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ทำให้ต้องไปกู้ธนาคารมาเพื่อเป็นค่าใช้จ่าย พอคิมเพื่อนบ้านที่เค้าเย็บผ้าโหล เค้าชวนให้รับงานมาเย็บที่บ้าน คนคิดว่าก็คิดเหมือนกันเพราะก็อยู่บ้านเฉยๆ ไม่ได้ทำอะไรอยู่แล้ว จึงเย็บ

ผ้าโหลตั้งแต่่นั้นมา ช่วงแรกๆผู้หญิงในหมู่บ้านเย็บผ้าโหลกันแทบทุกหลังเพราะมีนายจ้างเอางานมาให้ถึงที่บ้าน รายได้แต่ก่อนดีมากได้เดือนหนึ่งประมาณ 10,000 บาท แต่ค่าจักรเย็บผ้าค่าด้าย เข็ม อุปกรณ์เราต้องซื้อเอง ก็พออยู่พอกินค่าใช้จ่ายในครอบครัวคนก็เป็นคนรับผิดชอบเลย ส่วนสามีช่วงที่ไม่มีงานรับจ้าง ก็ทำไร่นานาน ก็มีช่วงทำนา คนก็จะเย็บผ้าได้น้อยเพราะต้องช่วยสามี เดียวก็จะไม่มีข้าวกินกัน” ครอบครัวที่สองที่ไปสัมภาษณ์ เป็นครอบครัวที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง ได้ในข้อมูลว่า “ คนเองอาศัยอยู่กับสามีและบุตรชาย แต่ก่อนสามีเป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัวคนเดียว ลูกก็เรียนหนังสือทั้ง 2 คน ส่วนคนก็เป็นแม่บ้าน แต่ก่อนสามีของคนทำงานที่ต่างจังหวัด พอลูกสาวเรียนจบก็ไปทำงานกับพ่อ แต่ทำได้แค่ 2 เดือน ลูกสาวก็ผูกคอตายคนและครอบครัวก็ไม่ทราบสาเหตุ จากเหตุการณ์นั้นสามีจึงลาออกจากงานและกลับมาอยู่ที่บ้าน ช่วงนั้นครอบครัวแย่มากๆ ไม่มีคนในครอบครัวมีรายได้เลย ใช้เงินเก็บที่พอมืออยู่ตอนสามีทำงาน คนและเพื่อนๆในหมู่บ้านอีก 5-6 คน จึงได้ชักชวนกันตั้งกลุ่มเย็บผ้าโหลขึ้น ช่วงแรกช่วงแรกๆก็ลำบากนะ เพราะตนเองคิดอยู่ว่าต่อไปเราต้องทำงานหาเลี้ยงครอบครัว ส่วนสามีก็ทำไร่นานาน แต่ก็ไม่ค่อยมีตลาด ไม่ค่อยมีงานช่วงนี้เศรษฐกิจไม่ดีงานก็น้อยลง ค่าจ่ายก็น้อยลง แต่ก็ยังคิดว่าไม่มีงานทำ” ครอบครัวที่ 3 เป็นครอบครัวของสตรีเย็บผ้าโหลที่อาศัยอยู่กับ พ่อ แม่และลูก เธอให้สัมภาษณ์ว่า “คนกับสามีหย่ากันได้ประมาณ 3 ปีแล้ว ลูกก็ยังเด็ก ฟังอายุ 4 ขวบ คนจึงต้องทำหน้าที่พ่อและแม่ บ้านที่อยู่ทุกวันนี้ก็เป็นบ้านพ่อกับแม่ ค่าจ่ายในบ้านจึงเป็นหน้าที่ของคนที่ต้องรับผิดชอบ คนทำอาชีพเย็บผ้าโหลมาประมาณ 2 ปีแล้ว ก็พออยู่ได้เพราะที่นี่เป็นบ้านนอกค่าครองชีพที่ไม่ได้สูงเหมือนอยู่ในเมือง คนนี้ยังดีหน่อยที่ลูกยังไม่เข้าโรงเรียน แต่ถ้าลูกเข้าโรงเรียนแล้วคงจะต้องทำงานเพิ่มขึ้นให้มากๆ คนเองก็ทำทั้งงานบ้านหาเงิน หน้าที่านคนก็ไปทำนาช่วยพ่อ แม่ เพราะครอบครัวเราเป็นเกษตรกรก็คงพึ่งอาชีพทำไร่นานาไม่ได้ ”

จากการศึกษาพบว่า ลักษณะครอบครัวแรงงานนอกระบบกลุ่มเย็บเสื้อผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานี ส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยว และรองลงมาคือครอบครัวชาย โดยสตรีกลุ่มเย็บเสื้อผ้าโหลใช้เวลาในช่วงที่สามีไปทำงานและบุตรไปเรียนหนังสือ รับประทานอาหารที่บ้านหรือบางส่วนก็ไปทำกับกลุ่มเย็บผ้าในหมู่บ้าน ค่าจ้างก็จะแตกต่างกันออกไปตามลักษณะชิ้นงานตั้งแต่ชิ้นละ 3-12 บาท ซึ่งรายได้จากการเย็บเสื้อผ้าโหลก็จะได้ประมาณเดือนละ 5,000 ถึง 10,000 บาทต่อเดือน ซึ่งก็พอกินพอใช้ แต่ไม่เหลือเก็บ บางครอบครัวก็มีหนี้สิน และต้องแบกรับภาระในการเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัวซึ่งมีวัยฟังฟัง ได้แก่ เด็ก ผู้สูงอายุ และบางครอบครัวก็ยังมีผู้ป่วยเรื้อรังที่ต้องดูแล และเนื่องจากส่วนใหญ่แล้วรายได้หลักของครอบครัวมาจากการเย็บเสื้อผ้าโหลทำให้สตรีที่ประกอบอาชีพนี้ต้องรับทำงาน และส่งงานให้ทันตามที่ผู้ว่าจ้างสั่งมาและตามที่ตกลงกันไว้ เพื่อให้ได้เงินไปจุนเจือครอบครัวถึงขนาดนั่งทำงานทั้งวัน รับประทานอาหารไม่ตรงเวลา กลั้นปัสสาวะจนเกิดปัญหาสุขภาพตามมา เช่น โรคกระเพาะอาหาร โรคกระเพาะปัสสาวะอักเสบ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ และแสบตาจากการเพ่งสายตาตอนเย็บผ้าและผลจากการเร่งทำงานอีกอย่างหนึ่งคือครอบครัวของกลุ่มสตรีที่ประกอบอาชีพเย็บเสื้อผ้าโหล ขาดการมีปฏิสัมพันธ์การ และมีการปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่กัน ในครอบครัว สามีต้องมาดูแลบุตรและหุงหาอาหาร เป็นต้น ซึ่งจากการศึกษานำร่องในจังหวัดอุดรธานีพบว่าการทำงานในลักษณะนี้ทำให้สตรีที่ประกอบอาชีพเย็บเสื้อผ้าโหลเกิดความเครียดจากการทำงาน เนื่องจากความไม่แน่นอนของสภาพการจ้างงานที่ไม่มั่นคง และรายได้จากการทำงานที่ไม่แน่นอน

1.2 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ตอบแบบประเมินคุณภาพชีวิตครอบครัวฯ เป็นสตรีเย็บผ้าโหลที่เป็นผู้หารายได้หลักของครอบครัว กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นเพศหญิงทั้งหมด 150 คน (ร้อยละ 100) ที่เป็นตัวแทนและเป็นผู้หารายได้หลักของครอบครัว ส่วนใหญ่ อายุ 33-41 ปี (ร้อยละ 52.0) มีสถานภาพสมรส (ร้อยละ 88.0) มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 59.3) มีสถานะในครอบครัวเป็นคู่สมรสของหัวหน้าครอบครัวมากที่สุด (ร้อยละ 65.3) ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 1-5 คน คิดเป็น (ร้อยละ 72.6) ลักษณะของครอบครัวส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยว (ร้อยละ 56.0) ที่มาของรายได้รองส่วนใหญ่ได้จากอาชีพเกษตรกรรม (ร้อยละ 52.0) รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต่ำกว่า 5,000 บาท (ร้อยละ 94.0) รายได้รวมของครอบครัวต่อเดือนส่วนใหญ่มีรายได้ 5,001-10,000 บาท (ร้อยละ 44.0) รายจ่ายของผู้ตอบแบบสอบถามต่อเดือนส่วนใหญ่ไม่เกิน 5,000 บาท (ร้อยละ 87.3) รายจ่ายของครอบครัวต่อเดือนส่วนใหญ่มีรายจ่าย 10,001-15,000 บาท (ร้อยละ 25.3) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีหนี้สินส่วนตัวส่วนใหญ่ (ร้อยละ 70.7) แต่ครอบครัวส่วนใหญ่มีหนี้สิน (ร้อยละ 63.3) ส่วนใหญ่เป็นหนี้ธนาคาร (ร้อยละ 76.0) การใช้จ่ายเงินในครอบครัวมีการใช้ร่วมกันกับครอบครัว (ร้อยละ 86) รายได้ของครอบครัวต่อเดือนมีพอใช้จ่ายแต่ไม่มีเหลือเก็บ (ร้อยละ 62) ครอบครัวนับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 100 ภาพรวมภาวะสุขภาพของครอบครัวในปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่แข็งแรงพอใช้ (ร้อยละ 44.0) และในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาผู้ตอบแบบสอบถามไม่เคยรู้สึกว่าคุณทำร้ายร่างกายหรือจิตใจจากสามีหรือบุตรหรือสมาชิกในครอบครัว (ร้อยละ 81.3) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n = 150)	ร้อยละ
อายุ (ปี)		
15 - 23 ปี	5	3.3
24 - 32 ปี	30	19.9
33 - 41 ปี	78	52.0
42 - 50 ปี	29	19.4
51 - 60 ปี	8	5.4
(\bar{x} = 37.75, SD. = 7.218, Min = 20, Max = 57)		
สถานภาพสมรส		
โสด	9	6.0
คู่	132	88.0
หม้าย	2	1.3
หย่า/แยก	7	4.7
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	89	59.3
มัธยมศึกษาต้น	42	28.0
มัธยมศึกษาปลาย	15	10.0
ปริญญาตรี	4	2.7
สถานะในครอบครัว		
หัวหน้าครอบครัว	14	9.3
คู่สมรสหัวหน้าครอบครัว	98	65.3
สมาชิกในครอบครัว	38	25.3
จำนวนสมาชิกในครอบครัว (คน)		
1-5 คน	109	72.6
6-10 คน	41	27.4
ลักษณะของครอบครัว		
ครอบครัวเดี่ยว	84	56.0
ครอบครัวขยาย	40	26.7
ครอบครัวหลายครัวในบ้านเดียวกัน	23	15.3
ครอบครัวพ่อหรือแม่เลี้ยงลูกตามลำพัง	1	0.7
ครอบครัวสองวัย	2	1.3

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลทั่วไป (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n = 150)	ร้อยละ
ที่มาของรายได้รองของครอบครัว		
เกษตรกรรม	78	52.0
ค้าขาย	6	4.0
รับจ้าง	60	40.0
รับราชการ	6	4.0
รายได้เฉพาะส่วนบุคคลต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	141	94.0
5,001 – 10,000 บาท	8	5.3
10,001 – 15,000 บาท	1	0.7
รายได้ของครอบครัวต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	39	26.0
5,001 – 10,000 บาท	66	44.0
10,001 – 15,000 บาท	25	16.7
15,001 – 20,000 บาท	12	8.0
20,001 – 25,000 บาท	4	2.7
25,001 – 30,000 บาท	2	1.3
มากกว่า 35,000 บาท	2	1.3
รายจ่ายเฉพาะส่วนบุคคลต่อเดือน		
ไม่เกิน 5,000 บาท	131	87.3
5,001 – 10,000 บาท	13	8.7
10,001 – 15,000 บาท	3	2.0
15,001 – 20,000 บาท	2	1.3
20,001 – 25,000 บาท	1	0.7
รายจ่ายของครอบครัวต่อเดือน		
ไม่เกิน 5,000 บาท	21	14.0
5,001 – 10,000 บาท	75	50.0
10,001 – 15,000 บาท	38	25.3
15,001 – 20,000 บาท	8	5.3
20,001 – 25,000 บาท	5	3.3
25,001 – 30,000 บาท	3	2.0

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลทั่วไป (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n = 150)	ร้อยละ
การมีหนี้ส่วนตัว		
ไม่มี	106	70.7
มี	44	29.3
การมีหนี้สินของครอบครัว		
ไม่มี	55	36.7
มี	95	63.3
แหล่งสนับสนุนเงินกู้ยืมของครอบครัว		
ไม่เคยกู้ยืม	36	24.0
เคยกู้ยืม	114	76.0
การใช้จ่ายเงินในครอบครัว		
ใช้ร่วมกับครอบครัว	129	86.0
ใช้ร่วมกันบางส่วน	17	11.3
กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้รับผิดชอบเป็นส่วนใหญ่	4	2.7
รายได้ของครอบครัวเพียงพอกับค่าใช้จ่าย		
มีพอใช้และเหลือเก็บ	26	17.3
พอกิน พอใช้ ไม่เหลือเก็บ	93	62.0
ไม่พอใช้ขาดสน ไม่มีหนี้สิน		
ไม่พอใช้และมีหนี้สิน	31	20.7
ศาสนาหรือสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจของครอบครัว		
ศาสนาพุทธ	150	100
ภาพรวมภาวะสุขภาพของครอบครัว		
แข็งแรงดี	49	32.7
แข็งแรงพอใช้	66	44.0
มีโรคประจำตัวที่ไม่เรื้อรัง	6	4.0
มีโรคประจำตัวเรื้อรัง	29	19.3
ในรอบ 1 ปีท่านรู้สึกว่าการทำร้ายร่างกายหรือจิตใจสมาชิกครอบครัว		
ไม่เคย	126	84.0
เคย (จำนวนครั้ง)	24	16.0

(\bar{x} = 1.24, SD. = 0.587, Min = 1, Max = 4)

1.3 คุณภาพชีวิตครอบครัวตามการรับรู้ของสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานี

1.3.1 คุณภาพชีวิตครอบครัวตามการรับรู้ของแรงงานนอกระบบสตรีเย็บผ้าโหลจังหวัดอุดรธานีในภาพรวม

คุณภาพชีวิตครอบครัวด้านกายภาพอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 24.28$, $SD. = 1.837$) คุณภาพชีวิตด้านจิตอารมณ์สังคมและจิตวิญญาณอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 20.53$, $SD. = 2.307$) คุณภาพชีวิตด้านแหล่งประโยชน์สนับสนุนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 20.53$, $SD. = 4.484$) และคุณภาพชีวิตด้านการทำหน้าที่ของครอบครัวอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 117.03$, $SD. = 10.729$) ส่วนคุณภาพชีวิตครอบครัวโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 208.29$, $SD. = 14.715$) ดังแสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับคุณภาพชีวิตครอบครัวตามการรับรู้ของแรงงานนอกระบบสตรีเย็บผ้าโหลจังหวัดอุดรธานี
ในภาพรวม (n=150)

คุณภาพชีวิตครอบครัวรายด้าน	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
คุณภาพชีวิตด้านกายภาพ	24.28	1.837	ปานกลาง
คุณภาพชีวิตด้านจิตอารมณ์สังคมและจิตวิญญาณ	20.53	2.307	ปานกลาง
คุณภาพชีวิตด้านแหล่งประโยชน์สนับสนุน	39.84	4.484	ปานกลาง
คุณภาพชีวิตด้านการทำหน้าที่ของครอบครัว	117.03	10.729	ดี
คุณภาพชีวิตครอบครัวโดยรวม	208.29	14.715	ดี

1.3.2 คุณภาพชีวิตครอบครัวด้านกายภาพ

ด้านกายภาพ พบว่า มีการปวดตามร่างกาย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง ปวดตามตัว ทำให้ไม่สามารถทำในสิ่งที่ต้องการได้ ($\bar{x} = 3.04$, $S.D= 0.623$) มีกำลังวังชาเพียงพอที่จะทำสิ่งต่างๆในแต่ละวัน ($\bar{x} = 3.45$, $SD. = .597$) พอใจกับการนอนหลับ ($\bar{x} = 4.00$, $SD. = .794$) รู้สึกพอใจที่สามารถทำสิ่งต่างๆผ่านไปวันในแต่ละวัน ($\bar{x} = 3.73$, $SD. = .590$) มีความจำเป็นต้องไปรับการรักษาพยาบาลเพื่อที่จะทำงานหรือมีชีวิตอยู่ได้ในแต่ละวัน = 2.38, $SD. = .857$) พอใจกับความสามารถในการทำงานได้อย่างที่เคยทำมา ($\bar{x} = 3.75$, $SD. = .546$) สามารถไปไหนมาไหนด้วยตนเอง ($\bar{x} = 4.01$, $SD. = .518$) ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของคะแนนคุณภาพชีวิตครอบครัวความการรับรู้ของแรงงานนอกระบบสตรี
เย็บผ้าโหลจังหวัดอุตรธานีด้านกายภาพแยกรายข้อ (n=150)

คุณภาพชีวิตครอบครัวด้าน กายภาพ	ไม่มี	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	\bar{x}	S.D.
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1) มีการปวดตามร่างกาย ทำให้ ไม่สามารถทำในสิ่งที่ต้องการได้*	1 (0.7)	20 (13.3)	104 (69.3)	22 (14.7)	3 (2.0)	3.04	.623
2) มีกำลังวังชาเพียงพอที่จะทำ สิ่งต่างๆ ในแต่ละวัน	0 (0.0)	4 (2.7)	79 (52.7)	63 (42.0)	4 (2.7)	3.45	.597
3) พอใจกับการนอนหลับ	2 (1.3)	6 (4.0)	17 (11.3)	90 (60.0)	35 (23.3)	4.00	.794
4) รู้สึกพอใจที่สามารถทำ สิ่งต่างๆ ผ่านไปได้ในแต่ละวัน	1 (0.7)	3 (2.0)	37 (24.7)	104 (69.3)	5 (3.3)	3.73	.590
5) มีความจำเป็นต้องไปรับ การรักษาพยาบาลเพื่อที่จะทำงาน หรือมีชีวิตรอยู่ไปได้ในแต่ละวัน*	13 (8.7)	85 (56.7)	40 (26.7)	6 (4.0)	6 (4.0)	2.38	.857
6) พอใจกับความสามารถในการ ทำงานได้อย่างที่เคยทำมา	0 (0.0)	0 (0.0)	46 (30.7)	96 (64.0)	8 (5.3)	3.75	.546
7) สามารถไปไหนมาไหน ด้วยตนเอง	0 (0.0)	0 (0.0)	19 (12.7)	110 (73.3)	21 (14.0)	4.01	.518

*ข้อความเชิงลบ

1.3.3 คุณภาพชีวิตครอบครัวด้านจิตอารมณ์สังคมและจิตวิญญาณ

ด้านจิตอารมณ์สังคมและจิตวิญญาณ พบว่า รู้สึกพึงพอใจในชีวิต (เช่น มีความสุข ความสงบมีความหวัง) ($\bar{x} = 3.66$, SD. = .758) มีสมาธิในการทำงานต่างๆ ($\bar{x} = 3.55$, SD. = .585) รู้สึกพอใจในตนเอง ($\bar{x} = 3.73$, SD. = .723) ยอมรับรูปร่างหน้าตาของตนเอง ($\bar{x} = 3.58$, SD. = .821) มีความรู้สึกไม่ดี เช่น รู้สึกเหงา เศร้า หดหู่ สิ้นหวัง วิตกกังวล ($\bar{x} = 3.12$, SD. = 1.003) และรู้สึกว่าชีวิตท่านมีคุณค่าและมีความหมาย ($\bar{x} = 3.99$, SD. = .618) ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของคะแนนคุณภาพชีวิตครอบครัวตามการรับรู้ของแรงงานนอกระบบสตรี
 เย็บผ้าโหลจังหวัดอุตรธานีด้านจิตอารมณ์สังคมและจิตวิญญาณแยกรายข้อ (n=150)

คุณภาพชีวิตครอบครัวด้านจิต อารมณ์สังคมและจิตวิญญาณ	ไม่มี	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	\bar{x}	SD
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1) รู้สึกพึงพอใจในชีวิต	2 1.3	3 2.0	56 37.3	72 48.0	17 11.3	3.66	.758
2) มีสมาธิในการทำงานต่าง ๆ	0 0.0	1 0.7	71 47.3	72 48.0	6 4.0	3.55	.585
3) รู้สึกพอใจในตนเอง	2 1.3	2 1.3	47 31.3	83 55.3	16 10.7	3.73	.723
4) ยอมรับรูปร่างหน้าตา ของตนเอง	1 0.7	16 10.7	41 27.3	79 52.7	13 8.7	3.58	.821
5) มีความรู้สึกไม่ดี เช่น รู้สึกเหงา เศร้า หดหู่ สิ้นหวังวิตกกังวล*	6 4.0	31 20.7	70 46.7	25 16.7	18 12.0	3.12	1.003
6) รู้สึกว่าชีวิตท่านมีคุณค่า และมีความหมาย	0 0.0	3 2.0	20 13.3	102 68.0	25 16.7	3.99	.618

*ข้อความเชิงลบ

1.3.4 คุณภาพชีวิตด้านแหล่งประโยชน์สนับสนุน

ด้านแหล่งประโยชน์สนับสนุน พบว่า พอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่นอย่างที่ผ่านมา ($\bar{x} = 4.02$, SD. = .709) พอใจกับการช่วยเหลือที่เคยได้รับจากเพื่อนๆ ($\bar{x} = 3.83$, SD. = .749) รู้สึกว่าชีวิตในแต่ละวันมีความมั่นคงปลอดภัย ($\bar{x} = 3.57$, SD. = .699) พอใจกับสภาพบ้านเรือนที่อยู่ตอนนี้ ($\bar{x} = 3.76$, SD. = .748) มีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็น ($\bar{x} = 3.20$, SD. = .769) สามารถไปใช้บริการสาธารณสุขได้ตามความจำเป็น ($\bar{x} = 3.75$, SD. = .637) ได้รับรู้ข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตแต่ละวัน ($\bar{x} = 3.73$, SD. = .554) มีโอกาสได้พักผ่อนคลายเครียด ($\bar{x} = 3.48$, SD. = .775) มีสภาพแวดล้อมคือสุขภาพ ($\bar{x} = 3.86$, SD. = .591) พอใจด้านการเดินทางไปไหนมาไหน ($\bar{x} = 3.73$, SD. = .598) และพอใจในชีวิตทางเพศ ($\bar{x} = 2.92$, SD. = .807) ดังแสดงไว้ในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของคะแนนคุณภาพชีวิตครอบครัวตามการรับรู้ของแรงงานนอกระบบสตรี
เย็บผ้าโหลจังหวัดอุตรธานีด้านแหล่งประโยชน์สนับสนุนแยกรายข้อ (n=150)

คุณภาพชีวิตด้านแหล่งประโยชน์ สนับสนุน	ไม่มี	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	\bar{x}	SD
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1) พอใจต่อการผูกมิตรหรือ เข้ากับคนอื่นอย่างที่ผ่านมา	0 0.0	3 2.0	27 18.0	84 56.0	36 24.0	4.02	0.709
2) พอใจกับการช่วยเหลือ ที่เคยได้รับจากเพื่อน ๆ	0 0.0	4 2.7	45 30.0	74 49.3	27 18.0	3.83	.749
3) รู้สึกว่าชีวิตในแต่ละวัน มีความมั่นคงปลอดภัย	2 1.3	2 1.3	65 43.3	71 47.3	10 6.7	3.57	.699
4) พอใจกับสภาพบ้านเรือน ที่อยู่ตอนนี้	1 0.7	7 4.7	37 24.7	87 58.0	18 12.0	3.76	.748
5) มีเงินพอใช้จ่ายตามความ จำเป็น	2 1.3	23 15.3	71 47.3	51 34.0	3 2.0	3.20	.769
6) สามารถไปใช้บริการ สาธารณสุขได้ตามความจำเป็น	0 0.0	4 2.7	42 28.0	92 61.3	12 8.0	3.75	.637
7) ได้รับรู้ข่าวสารที่จำเป็นในชีวิต แต่ละวัน	1 0.7	1 0.7	40 26.7	104 69.3	4 2.7	3.73	.554
8) มีโอกาสได้พักผ่อนคลาย เครียด	2 1.3	11 7.3	59 39.3	69 46.0	9 6.0	3.48	.775
9) มีสภาพแวดล้อมดีต่อสุขภาพ	0 0.0	1 0.7	35 23.3	98 65.3	16 10.7	3.86	.591
10) พอใจในด้านการเดินทาง ไปไหนมาไหน	0 0.0	1 0.7	49 32.7	89 59.3	11 7.3	3.73	.598
11) พอใจในชีวิตทางเพศ	7 4.7	32 21.3	79 52.7	30 20.0	2 1.3	2.92	.807

*ข้อมูลความเชิงลบ

1.3.5 คุณภาพชีวิตด้านการทำหน้าที่ของครอบครัว

ด้านการทำหน้าที่ของครอบครัว พบว่า สมาชิกในครอบครัวยอมรับและเคารพยกย่องให้เกียรติซึ่งกันและกัน ($\bar{x} = 4.17$, $SD. = .653$) สมาชิกในครอบครัวสามารถพูดคุยสื่อสารกันได้ทุกเรื่อง กล้าแสดงความคิดเห็น เห็นเปิดเผยความรู้สึกอย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 3.77$, $SD. = .677$) เมื่อมีภารกิจที่ต้องร่วมคิดและตัดสินใจ สมาชิกครอบครัวสามารถเป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตามที่คอยช่วยเหลือ ดูแลประสานความสัมพันธ์ที่ดี ($\bar{x} = 3.93$, $SD. = .667$) สมาชิกในครอบครัวให้ความรัก ห่วงใย เอาใจใส่ ซึ่งกันและกัน ทั้งในภาวะปกติและเจ็บป่วย ($\bar{x} = 4.16$, $SD. = .743$) การตัดสินใจในครอบครัว เช่น การเงิน สุขภาพ การเจ็บป่วย การศึกษา เป็นต้น เหมาะสมตามสภาพความเป็นอยู่ปัจจุบัน ($\bar{x} = 3.87$, $SD. = .717$) ครอบครัวให้อิสระกับสมาชิกในการตัดสินใจตามความเหมาะสมของบทบาทสมาชิก เช่น การเงิน สุขภาพ การเจ็บป่วย การศึกษา เป็นต้น ($\bar{x} = 3.89$, $SD. = .710$) สมาชิกครอบครัวช่วยกันหารายได้ และมีการวางแผน การใช้จ่าย มีส่วนร่วมรับผิดชอบค่าใช้จ่ายภายในบ้านตามความรู้ ความสามารถ ($\bar{x} = 3.79$, $SD. = .688$) สมาชิกครอบครัวมีการจัดหาสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตเช่น ที่อยู่อาศัย อาหาร เสื้อผ้ายารักษาโรค เงินการศึกษา เป็นต้นสำหรับทุกคน ($\bar{x} = 3.91$, $SD. = .675$) สมาชิกครอบครัวใช้เวลาว่างทำกิจกรรมร่วมกันสม่ำเสมอ เช่น ทำอาหารรับประทานอาหารร่วมกันอย่างน้อยทุก 2 วัน ปลูกต้นไม้ ท่องเที่ยว ดูทีวี เล่นกีฬา เป็นต้น ($\bar{x} = 3.82$, $SD. = .724$) ครอบครัวอบรมสั่งสอนขนบธรรมเนียมประเพณีไทยให้กับบุตรหลาน เช่น การมีสัมมาคารวะ การเคารพผู้ใหญ่ กตัญญูกตเวที การไหว้ ขอบคุณ ขอโทษ เป็นต้น ($\bar{x} = 4.13$, $SD. = .620$) เมื่อมีสมาชิกในครอบครัวเจ็บป่วย ครอบครัวช่วยกันดูแลพาไปสถานบริการใกล้บ้าน เช่น คลินิก สถานีอนามัย โรงพยาบาล เป็นต้น ($\bar{x} = 4.12$, $SD. = .567$) เมื่อสมาชิกมีปัญหา ครอบครัวให้ความห่วงใย สนใจซักถามปัญหาและมีส่วนร่วมรับฟัง ช่วยกันแก้ปัญหา ($\bar{x} = 3.95$, $SD. = .628$) สมาชิกในครอบครัวปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทที่ได้รับเช่น บิดา มารดาหาเลี้ยงครอบครัวอบรมเลี้ยงดูบุตร บุตรแสดงความเคารพบิดามารดาที่-น้องดูแลช่วยเหลือกัน เป็นต้น ($\bar{x} = 4.07$, $SD. = .564$) เมื่อมีความจำเป็น สมาชิกในครอบครัวยินดีและสามารถปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่กันได้ตามสภาพปัญหาและความต้องการ ($\bar{x} = 3.85$, $SD. = .708$) ครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเครือญาติทั้งสองฝ่าย เช่น คอยดูแลช่วยเหลือทั้งในยามปกติและเจ็บป่วยหรือเวลาที่เดือดร้อน เป็นต้น ($\bar{x} = 4.04$, $SD. = .601$) ครอบครัวสอนให้พึ่งตนเองมีความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายทั้งในบ้านและที่ทำงาน ($\bar{x} = 4.03$, $SD. = .612$) ครอบครัวให้ความสำคัญกับการศึกษา ส่งเสริมให้ได้รับการศึกษาสูงสุดเท่าที่สามารถจะทำได้ ยอมรับในความสามารถความถนัดของสมาชิก ($\bar{x} = 4.25$, $SD. = .675$) ครอบครัวสอนให้เป็นคนมีเหตุผล ไม่ใช้อารมณ์ตัดสินใจ ($\bar{x} = 3.87$, $SD. = .638$) ครอบครัวสอนให้มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ตรงต่อเวลา ($\bar{x} = 4.09$, $SD. = .590$) ครอบครัวสอนให้ทำงานให้สำเร็จตามเวลาที่กำหนดไม่ผัดวันประกันพรุ่ง ($\bar{x} = 4.10$, $SD. = .599$) ครอบครัวเป็นตัวอย่างที่ดีในการประกอบอาชีพและรับผิดชอบในหน้าที่การงาน ($\bar{x} = 4.17$, $SD. = .610$) ครอบครัวส่งเสริมการประกอบอาชีพสุจริต ซื่อสัตย์ในการทำงาน ($\bar{x} = 4.29$, $SD. = .586$) ครอบครัวสอนให้ขยัน มีมานะอดทน ไม่ทอดทิ้งเมื่อมีอุปสรรค ($\bar{x} = 4.27$, $SD. = .514$) ครอบครัวสอนให้รู้จักเก็บออม ประหยัด ($\bar{x} = 4.10$, $SD. = .565$) ครอบครัวเป็นตัวอย่างที่ดีในการเก็บออมประหยัด ($\bar{x} = 4.07$, $SD. = .656$) ครอบครัวสอนให้ยึดมั่นในความดีตามคำสอนของศาสนา ($\bar{x} = 4.25$, $SD. = .546$) ครอบครัวปฏิบัติเป็นตัวอย่างในการยึดมั่นในความดีตามคำสอนของศาสนา ($\bar{x} = 4.20$, $SD. = .635$) ครอบครัวสอนให้เป็นคนมีเมตตา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่ทำความเดือดร้อนให้ผู้อื่น เอาใจเขามาใส่ใจเรา ($\bar{x} = 4.03$, $SD. = .561$)

และครอบครัวสอนให้เป็นคนมีจิตใจเสียสละต่อส่วนรวม ให้ความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาชุมชนที่อาศัยอยู่ ($\bar{x} = 3.82$, $SD. = .580$) ดังแสดงไว้ในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของคะแนนคุณภาพชีวิตครอบครัวตามการรับรู้ของแรงงานนอกระบบสตรี
เย็บผ้าโหลจังหวัดอุดรธานีด้านการทำหน้าที่ของครอบครัวแยกรายข้อ (n=150)

คุณภาพชีวิตด้านการทำหน้าที่ ของครอบครัว	ไม่มี	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	\bar{x}	S.D.
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1) สมาชิกในครอบครัวยอมรับ และเคารพยกย่องให้เกียรติซึ่งกัน และกัน	0 0.0	0 0.0	21 14.0	82 54.7	47 31.3	4.17	.653
2) สมาชิกในครอบครัวสามารถ พูดคุยสื่อสารกันได้ทุกเรื่อง กล้าแสดงความคิดเห็น เปิดเผยความรู้สึกอย่างเหมาะสม	0 0.0	3 2.0	46 30.7	83 55.3	18 12.0	3.77	.677
3) เมื่อมีภารกิจที่ต้องร่วมคิดและ ตัดสินใจ สมาชิกครอบครัว สามารถเป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ ตามที่คอยประสานความสัมพันธ์ ที่ดี	0 0.0	1 0.7	36 24.0	86 57.3	27 18.0	3.93	.667
4) สมาชิกในครอบครัวให้ความ รัก ห่วงใย เอาใจใส่ ซึ่งกันและ กันทั้งในภาวะปกติและเจ็บป่วย	0 0.0	3 2.0	22 14.7	73 48.7	52 34.7	4.16	.743

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของคะแนนคุณภาพชีวิตครอบครัวตามการรับรู้ของแรงงานนอกระบบสตรีเย็บผ้าโหล
จังหวัดอุดรธานีด้านการทำหน้าที่ของครอบครัวแยกรายข้อ (n=150) (ต่อ)

คุณภาพชีวิตด้านการทำหน้าที่ ของครอบครัว	ไม่มี	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	\bar{x}	S.D.
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
5) การตัดสินใจในครอบครัว เหมาะสมตามสภาพความเป็นอยู่ ปัจจุบัน	0 0.0	5 3.3	34 22.7	86 57.3	25 16.7	3.87	.717
6) ครอบครัวให้อิสระกับสมาชิก ในการตัดสินใจตามความ เหมาะสมของบทบาทสมาชิก	0 0.0	0 0.0	47 31.3	73 48.7	30 20.0	3.89	.710
7) สมาชิกครอบครัวช่วยกันหา รายได้ และมีการวางแผนการใช้ จ่าย มีส่วนร่วมรับผิดชอบ ค่าใช้จ่ายภายในบ้านตามความรู้ ความสามารถ	0 0.0	2 1.3	48 32.0	79 52.7	21 14.0	3.79	.688
8) สมาชิกครอบครัวมีการจัดหา สิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต	0 0.0	0 0.0	41 27.3	81 54.0	28 18.7	3.91	.675
9) สมาชิกครอบครัวใช้เวลาว่าง ทำกิจกรรมร่วมกันสม่ำเสมอ	0 0.0	8 5.3	31 20.7	91 60.7	20 13.3	3.82	.724
10) ครอบครัวอบรม สั่งสอน ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ให้กับบุตรหลาน	0 0.0	0 0.0	20 13.3	90 60.0	40 26.7	4.13	.620
11) เมื่อมีสมาชิกในครอบครัว เจ็บป่วย ครอบครัวช่วยกันดูแล พาไปสถานบริการใกล้บ้าน	0 0.0	0 0.0	16 10.7	100 66.7	34 22.7	4.12	.567
12) เมื่อสมาชิกมีปัญหา ครอบครัวให้ความห่วงใย สนใจ ซักถามปัญหาและมีส่วนร่วม รับฟัง ช่วยกันแก้ปัญหา	0 0.0	3 2.0	24 16.0	100 66.7	23 15.3	3.95	.628

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของคะแนนคุณภาพชีวิตครอบครัวตามการรับรู้ของแรงงานนอกระบบสตรี
 เย็นผ้าไหมจังหวัดอุดรธานีคุณภาพชีวิตด้านการทำหน้าที่ของครอบครัวแยกรายข้อ (n=150) (ต่อ)

คุณภาพชีวิตด้านการทำหน้าที่ ของครอบครัว	ไม่มี	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	\bar{x}	SD
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
13) สมาชิกในครอบครัวปฏิบัติ หน้าที่ตามบทบาทที่ได้รับ	0	0	19	102	29	4.07	.564
14) เมื่อมีความจำเป็น สมาชิก ในครอบครัวยินดีและสามารถ ปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่กันได้ ตามสภาพปัญหาและความ ต้องการ	0	7	29	93	21	3.85	.708
15) ครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดี กับเครือญาติทั้งสองฝ่าย	0	2	18	102	28	4.04	.601
16) ครอบครัวสอนให้พึ่งตนเอง มีความรับผิดชอบในบทบาท หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ทั้งในบ้านและที่ทำงาน	0	1	23	97	29	4.03	.612
17) ครอบครัวให้ความสำคัญ กับการศึกษา ส่งเสริมให้ได้รับ การศึกษาสูงสุดเท่าที่สามารถจะ ทำได้ ยอมรับในความสามารถ ความถนัดของสมาชิก	0	1	17	76	56	4.25	.675
18) ครอบครัวสอนให้เป็นคน มีเหตุผล ไม่ใช้อารมณ์ตัดสิน ปัญหา	0	2	35	93	20	3.87	.638
19) ครอบครัวสอนให้มีระเบียบ วินัย เคารพกฎหมาย ตรงต่อเวลา	0	1	17	100	32	4.09	.590

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของคะแนนคุณภาพชีวิตครอบครัวความการรับรู้ของแรงงานนอกระบบสตรี
เย็บผ้าโหลจังหวัดอุดรธานีคุณภาพชีวิตด้านการทำหน้าที่ของครอบครัวแยกรายข้อ (n=150) (ต่อ)

คุณภาพชีวิตด้านการทำหน้าที่ ของครอบครัว	ไม่มี	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	\bar{x}	SD
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
20) ครอบครัวสอนให้ทำงาน ให้สำเร็จตามเวลาที่กำหนด ไม่คัดวันประกันพ่วง	0 0.0	0 0.0	20 13.3	95 63.3	35 23.3	4.10	.599
21) ครอบครัวเป็นตัวอย่างที่ดี ในการ ประกอบอาชีพและ รับผิดชอบในหน้าที่การงาน	0 0.0	0 0.0	17 11.3	90 60.0	43 28.7	4.17	.610
22) ครอบครัวส่งเสริมการ ประกอบอาชีพสุจริต ซื่อสัตย์ ในการทำงาน	0 0.0	0 0.0	10 6.7	86 57.3	54 36.0	4.29	.586
23) ครอบครัวสอนให้ขยัน มี มานะอดทน ไม่ท้อถอยเมื่อมี อุปสรรค	0 0.0	0 0.0	5 3.3	100 66.7	45 30.0	4.27	.514
24) ครอบครัวสอนให้รู้จัก เก็บออม ประหยัด	0 0.0	0 0.0	17 11.3	101 67.3	32 21.3	4.10	.565
25) ครอบครัวเป็นตัวอย่างที่ดี ในการเก็บออม ประหยัด	0 0.0	0 0.0	27 18.0	85 56.7	38 25.3	4.07	.656
26) ครอบครัวสอนให้ขี้อมัน ในความคิดตามคำสอนของศาสนา	0 0.0	0 0.0	8 5.3	96 64.0	46 30.7	4.25	.546
27) ครอบครัวปฏิบัติเป็นตัวอย่าง ในการขี้อมันในความคิดตามคำ สอนของศาสนา	0 0.0	0 0.0	18 12.0	84 56.0	48 32.0	4.20	.635
28) ครอบครัวสอนให้เป็นคน มีเมตตา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่ทำ ความเดือดร้อนให้ผู้อื่น เอาใจเขา มาใส่ใจเรา	0 0.0	0 0.0	21 14.0	103 68.7	26 17.3	4.03	.561

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของคะแนนคุณภาพชีวิตครอบครัวตามการรับรู้ของแรงงานนอกระบบสตรี
เย็บผ้าโหลจังหวัดอุดรธานีคุณภาพชีวิตด้านการทำหน้าที่ของครอบครัวแยกรายข้อ (n=150) (ต่อ)

คุณภาพชีวิตด้านการทำหน้าที่ ของครอบครัว	ไม่มี	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	\bar{x}	SD
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
29) ครอบครัวสอนให้เป็นคน มีจิตใจเสียสละต่อส่วนรวม ให้ความร่วมมือกับชุมชน ในการพัฒนาชุมชนที่อาศัยอยู่	0	0	41	95	14	3.82	.580

*ข้อความเชิงลบ

ส่วนข้อคำถามตัวชี้วัดที่อยู่ในหมวดคุณภาพชีวิตครอบครัว ผลการศึกษาพบว่า มีความพอใจ
กับสุขภาพในตอนนี้ ($\bar{x} = 3.29$, SD. = .727) (ข้อ 55) และ คิดว่ามีคุณภาพชีวิตหรือมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี
($\bar{x} = 3.31$, SD. = .569) รายละเอียดดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของคะแนนคุณภาพชีวิตครอบครัวตามการรับรู้ของแรงงานนอกระบบสตรี
เย็บผ้าโหลจังหวัดอุดรธานีที่ไม่รวมอยู่ในองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน (n=150)

ข้อคำถาม	ไม่มี	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	\bar{x}	S.D.
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1) มีความพอใจกับสุขภาพ ในตอนนี้	4	7	86	48	5	3.29	.727
2) คิดว่ามีคุณภาพชีวิตดี หรือมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี	0	4	99	43	4	3.31	.569

1) ข้อคำถามที่ 1 และ 2) เป็นข้อคำถามที่ 55 ในแบบสัมภาษณ์

1.4 ความพึงพอใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหลตามการรับรู้ของสตรีเย็บผ้าโหลจังหวัดอุดรธานี

1.4.1 ความพึงพอใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหลตามการรับรู้ของสตรีเย็บผ้าโหลในอุดรธานี
ภาพรวม พบว่าส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหลอยู่ในระดับปานกลางและระดับมาก คิดเป็นร้อยละ
88.0 และ 10.7 ตามลำดับ มีค่าคะแนนความพึงพอใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหล 91.3 ($\bar{x} = 4.23$, SD. = .76) ต่ำสุด
40 คะแนน และสูงสุด 77 คะแนน ดังรายละเอียดในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ความพึงพอใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหลตามการรับรู้ของสตรีเย็บผ้าโหลจังหวัดอุดรธานีโดยภาพรวม

ระดับความพึงพอใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหล	จำนวน (n=150)	ร้อยละ
ระดับน้อย (19-44 คะแนน)	2	1.3
ระดับปานกลาง (47-70 คะแนน)	142	94.7
ระดับมาก (71-95 คะแนน)	6	4.0

(\bar{X} = 59.68, SD . = 5.793, Min = 43, Max = 74)

1.4.2 ความพึงพอใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหลตามการรับรู้ของสตรีเย็บผ้าโหลจังหวัดอุดรธานีรายข้อ มีจำนวน 19 ข้อคำถามโดยคำถามข้อที่ 14 จัดเป็นคำถามในเชิงลบ และ คำถามในข้อ 1-13 และ 15-19 เป็นคำถามเชิงบวก

1. พึงพอใจในงาน/อาชีพเย็บผ้าโหลที่ทำอยู่ อยู่ในระดับปานกลาง
2. คิดว่างาน/อาชีพเป็นอาชีพที่มีโอกาสก้าวหน้าดีหรือมีโอกาสขยายกิจการอยู่ใน

ระดับปานกลาง

3. รู้สึกภูมิใจในงาน/อาชีพอยู่ในระดับมาก
4. งาน/อาชีพมีความมั่นคงเพียงพอ อยู่ในระดับปานกลาง
5. พึงพอใจกับรายได้ที่ได้จากงาน/อาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง
6. สภาพแวดล้อมทำให้มีความกระตือรือร้นในการทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง
7. ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการเป็นไป

ด้วยดี อยู่ในระดับมาก

8. คิดว่าจะสนับสนุนให้ลูกหลานสืบทอดอาชีพนี้ อยู่ในระดับปานกลาง
9. คิดว่าอาชีพที่ทำมีความปลอดภัยต่อสุขภาพ อยู่ในระดับปานกลาง
10. พอใจกับความสามารถในปัจจุบัน อยู่ในระดับมาก
11. คิดว่าอาชีพที่ทำอยู่มีคุณค่าแก่สังคม อยู่ในระดับมาก
12. มีความคิดที่จะเปลี่ยนอาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง
13. ต้องการรับสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ต่างๆ เหมือนกับแรงงานในระบบ อยู่ใน

ระดับมาก

14. คิดว่ามาตรการและแนวทางของรัฐในปัจจุบันได้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับแรงงาน

นอกระบบอยู่ในระดับน้อย

15. คิดว่าปัจจุบันอาชีพมีระบบและกลไกรองรับด้านการประกันรายได้ดีแล้ว เช่น การประกันรายได้ การหาตลาดจำหน่าย ฯลฯ อยู่ในระดับน้อย

16. ได้รับสวัสดิการและสิทธิประโยชน์จากภาครัฐในการช่วยเหลือการทำอาชีพเย็บผ้าโหลเป็นอย่างดีอยู่ในระดับน้อย

17. มีหลักประกันสุขภาพ/ประกันชีวิตแก่ตนเองและครอบครัว อยู่ในระดับปานกลาง
18. คิดว่างานที่ทำอยู่มีความเหมาะสมกับเพศหญิง อยู่ในระดับมาก
19. คิดว่าความเป็นผู้หญิงมีปัญหาอุปสรรคต่ออาชีพที่ทำอยู่ อยู่ในระดับน้อย

จำนวนและร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหลตามการรับรู้ของสตรีเย็บผ้าโหล จำนวน 150 ครอบครัว พบว่า ความพึงพอใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหลตามการรับรู้ของสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานีที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ รู้สึกภูมิใจในงาน /อาชีพ ($\bar{x} = 3.81, SD. = .708$) ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการเป็นไปด้วยดี ($\bar{x} = 3.97, SD. = .759$) พอใจกับความสามารถในปัจจุบัน ($\bar{x} = 3.71, SD. = .649$) คิดว่าอาชีพที่ทำอยู่มีคุณค่าแก่สังคม ($\bar{x} = 3.72, SD. = .761$) ต้องการรับสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ต่างๆ เหมือนกับแรงงานในระบบ ($\bar{x} = 4.26, SD. = .886$) และคิดว่าการที่ทำงานนี้มีความเหมาะสมกับเพศหญิง ($\bar{x} = 4.16, SD. = .786$) และอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ พึงพอใจในงานอาชีพเย็บผ้าโหลที่ทำอยู่ ($\bar{x} = 3.64, SD. = .638$) คิดว่างาน/อาชีพเป็นอาชีพที่มีโอกาสก้าวหน้าดีหรือมีโอกาสขยายกิจการ ($\bar{x} = 3.19, SD. = .789$) งาน/อาชีพมีความมั่นคงเพียงพอ ($\bar{x} = 3.41, SD. = .687$) พึงพอใจกับรายได้ที่ได้จากงาน/อาชีพ ($\bar{x} = 3.25, SD. = .928$) สภาพแวดล้อมทำให้มีความกระตือรือร้นในการทำงาน ($\bar{x} = 3.58, SD. = .717$) คิดว่าจะสนับสนุนให้ลูกหลานสืบต่ออาชีพนี้ ($\bar{x} = 2.65, SD. = 1.204$) คิดว่าอาชีพที่มีความปลอดภัยต่อสุขภาพ ($\bar{x} = 2.98, SD. = 1.052$) มีความคิดที่จะเปลี่ยนอาชีพ ($\bar{x} = 2.83, SD. = 1.096$) และมีหลักประกันสุขภาพ/ประกันชีวิตแก่ตนเองและครอบครัวดี ($\bar{x} = 2.37, SD. = 1.027$) และอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ คิดว่ามาตรการและแนวทางของรัฐในปัจจุบันได้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับแรงงานนอกระบบ ($\bar{x} = 2.37, SD. = .871$) คิดว่าปัจจุบันอาชีพมีระบบและกลไกรองรับด้านการประกันรายได้ดีแล้ว เช่น การประกันรายได้ การตลาดจำหน่าย ฯลฯ ($\bar{x} = 1.76, SD. = 1.163$) ได้รับสวัสดิการและสิทธิประโยชน์จากภาครัฐในการช่วยเหลือการทำอาชีพเย็บผ้าโหลเป็นอย่างดี ($\bar{x} = 1.69, SD. = 1.063$) และคิดว่าความเป็นผู้หญิงมีปัญหาอุปสรรคต่ออาชีพที่ทำอยู่ ($\bar{x} = 1.96, SD. = 1.129$)

ซึ่งผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานนี้ของกลุ่มตัวอย่าง 19 ข้อ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมค่าสุดถึงสูงสุดอยู่ระหว่าง 1.69 ถึง 4.26 และมีค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 1.063 ถึง 0.886 ดังแสดงไว้ในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของความพึงพอใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหลตามการรับรู้ของสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัด
อุดรธานีแยกรายข้อ (n=150)

ความพึงพอใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหล	ไม่มี	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	\bar{X}	SD
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1) พึงพอใจในงาน/อาชีพเย็บผ้าโหล ที่ทำอยู่	0 0.0	4 2.7	55 36.6	82 54.7	9 6.0	3.64	.638
2) คิดว่างาน/อาชีพเป็นอาชีพ ที่มีโอกาสก้าวหน้าดีหรือมีโอกาส ขยายกิจการ	2 1.3	23 15.3	76 50.7	43 28.7	6 4.0	3.19	.789
3) รู้สึกภูมิใจในงาน /อาชีพ	0 0.0	2 1.3	48 32.0	76 50.7	24 16.0	3.81	.708
4) งาน/อาชีพมีความมั่นคงเพียงพอ	2 1.3	6 4.0	75 50.0	62 41.3	5 3.3	3.41	.687
5) พึงพอใจกับรายได้ที่ได้จากอาชีพ	0 0.0	31 20.7	69 46.0	31 20.7	19 12.7	3.25	.928
6) สภาพแวดล้อมทำให้ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน	2 1.3	6 4.0	53 35.3	81 54.0	8 5.3	3.58	.717
7) ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนิน กิจการเป็นไปด้วยดี	2 1.3	0 0.0	33 22.0	80 53.3	35 23.3	3.97	.759
8) คิดว่าจะสนับสนุนให้ลูกหลาน สืบทอดอาชีพนี้	35 23.3	32 21.3	39 26.0	38 25.3	6 4.0	2.65	1.204
9) คิดว่าอาชีพที่ทำมีความปลอดภัย ต่อสุขภาพ	18 12.0	22 14.7	63 42.0	39 26.0	8 5.3	2.98	1.052
10) พึงพอใจกับความสามารถใน ปัจจุบัน	2 1.3	2 1.3	41 27.4	97 64.7	8 5.3	3.71	.649
11) คิดว่าอาชีพที่ทำอยู่มีคุณค่า แก่สังคม	0 0.0	3 2.0	61 40.7	61 40.7	25 16.6	3.72	.761
12) ความคิดที่จะเปลี่ยนอาชีพ*	20 13.3	35 23.3	54 36.0	32 21.3	9 6.0	2.83	1.096

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของความพึงพอใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหลตามการรับรู้ของสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัด
อุดรธานี แยกรายข้อ (n=150) (ต่อ)

ความพึงใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหล	ไม่มี	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	\bar{X}	SD
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
13) ต้องการรับสวัสดิการและ สิทธิประโยชน์ต่างๆ เหมือนกับ แรงงานในระบบ	3 2.0	3 2.0	17 11.3	56 37.3	71 47.3	4.26	.886
14) คิดว่ามาตรการและแนวทาง ของรัฐในปัจจุบันได้แก้ปัญหา ที่เกิดขึ้นกับแรงงานนอกระบบ	22 14.7	62 41.3	59 39.3	2 1.3	5 3.3	2.37	.871
15) คิดว่าปัจจุบันอาชีพมีระบบ และกลไกรองรับด้านการประกัน รายได้ดีแล้ว	98 65.3	9 6.0	30 20.0	7 4.7	6 4.0	1.76	1.163
16) ใ้ได้รับสวัสดิการ และสิทธิ ประโยชน์จากภาครัฐในการช่วย เหลือการทำอาชีพเย็บผ้าโหลเป็น อย่างดี	101 67.3	9 6.0	26 17.3	14 9.3	0 0.0	1.69	1.063
17) มีหลักประกันสุขภาพ/ประกัน ชีวิตแก่ตนเองและครอบครัวดี	35 23.3	48 32.0	45 30.0	20 13.3	2 1.3	2.37	1.027
18) คิดว่างานที่ทำอยู่นี้มีความ เหมาะสมกับเพศหญิง	3 2.0	0 0.0	18 12.0	78 52.0	51 34.0	4.16	.786
19) คิดว่าความเป็นผู้หญิงมีปัญหา อุปสรรคต่ออาชีพที่ทำอยู่	68 45.3	48 32.0	8 5.3	24 16.0	2 1.3	1.96	1.129

*ข้อความเชิงลบ

1.5 ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหลกับคุณภาพชีวิตครอบครัวตามการรับรู้ของสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานี

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหลกับคุณภาพชีวิตครอบครัวตามการรับรู้ของสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานี โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson' Product Moment Correlation) พบว่า คุณภาพชีวิตครอบครัวด้านกายภาพกับความพึงพอใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหลมีความสัมพันธ์กัน ค่า (r) 0.225 ที่ P - value 0.006, คุณภาพชีวิตครอบครัวด้านจิตอารมณ์สังคมและจิตวิญญาณกับความพึงพอใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหลมีความสัมพันธ์กัน ค่า (r) 0.328 ที่ P - value 0.000, คุณภาพชีวิตครอบครัวด้านความสัมพันธ์ทางสังคมกับความพึงพอใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหลมีความสัมพันธ์กัน ค่า (r) 0.355 ที่ P - value 0.000, และคุณภาพชีวิตครอบครัวด้านการทำหน้าที่ของครอบครัวกับความพึงพอใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหลมีความสัมพันธ์กัน ค่า (r) 0.273 ที่ P - value 0.001 ดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหลกับคุณภาพชีวิตครอบครัวตามการรับรู้ของสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานีในรายด้านและภาพรวม

คุณภาพชีวิตครอบครัวสตรีเย็บผ้าโหล จังหวัดอุดรธานี	ความพึงพอใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหล	
	Pearson correlation (r)	p - value
คุณภาพชีวิตด้านกายภาพ	0.225**	0.006
คุณภาพชีวิตด้านจิตอารมณ์สังคมและจิตวิญญาณ	0.328**	0.000
คุณภาพชีวิตด้านแหล่งประโยชน์สนับสนุน	0.355**	0.000
คุณภาพชีวิตด้านการทำหน้าที่ของครอบครัว	0.273**	0.001
คุณภาพชีวิตครอบครัวโดยรวม	0.367**	0.000

**Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)

*Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed)

2. อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิต ความพึงพอใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหล และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหลกับคุณภาพชีวิตครอบครัวตามการรับรู้ของสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานี โดยผู้วิจัยศึกษากับครอบครัวของสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานี ในการอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยจะกล่าวถึง คือ (1) คุณภาพชีวิตครอบครัวของสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านจิตอารมณ์สังคมและจิตวิญญาณ ด้านความแหล่งประโยชน์สนับสนุนและด้านการทำหน้าที่ของครอบครัว (2) ความพึงพอใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหลตามการรับรู้ของ

สตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานี (3) ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหลกับคุณภาพชีวิตครอบครัวตามการรับรู้ของสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานี จากผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 คุณภาพชีวิตครอบครัวตามการรับรู้ของสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานี จำแนกตามองค์ประกอบคุณภาพชีวิตทั้ง 4 ด้าน คือ

2.1.1 ด้านกายภาพ ผลการวิจัยพบว่าในด้านกายภาพกลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง การศึกษาวิจัยครั้งนี้องค์ประกอบคุณภาพชีวิตด้านกายภาพของสตรีเย็บผ้าโหลคือ การรับรู้สภาพด้านร่างกายของบุคคลที่มีผลต่อชีวิตประจำวันและชีวิตการทำงาน ซึ่งผลการวิจัยพบว่าครอบครัวสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานีซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ส่วนใหญ่เป็นวัยผู้ใหญ่ที่มีอายุระหว่าง 33 ปี ถึง 41 ปี สถานภาพสมรสคู่ ระดับการศึกษาส่วนใหญ่เรียนจบเพียงระดับประถมศึกษา ซึ่งต้องรับผิดชอบทั้งงานบ้านงานเรือนและเป็นผู้หารายได้หลักของครอบครัว ทำให้สตรีเย็บผ้าโหลไม่มีเวลาพอที่จะใส่ใจต่อการดูแลสุขภาพของตนเองซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของบารูและบาร์เนทท์ (1989) ที่กล่าวว่าบทบาทของผู้หญิงที่ต้องทำงานเมื่อร่วมกับบทบาทมารดาและภรรยาทำให้ภาระงานเพิ่มขึ้นซึ่งอาจส่งผลถึงภาวะสุขภาพ และมีรายงานวิจัยที่ระบุว่าแม้ผู้หญิงจะเป็นผู้รับผิดชอบดูแลสุขภาพของคนในครอบครัวเป็นคนแรก แต่ผู้หญิงไม่ได้ใส่ใจในสุขภาพของตนเองอย่างเพียงพอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้หญิงได้กำหนดความสำคัญของตนเอง รวมทั้งสุขภาพของตนเองในอันดับสุดท้ายในการใช้เงินของครอบครัวที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้พอเพียงกับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันก็เป็นไปได้ (ดารุณี จงอุดมการณ์, 2542) จากผลการศึกษาวิจัยในสตรีเย็บผ้าโหลจังหวัดอุดรธานีพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาไม่ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปีเลย โดยให้เหตุผลว่าไม่มีความจำเป็นเพราะมีร่างกายที่แข็งแรงอยู่แล้ว ส่วนปัญหาสุขภาพที่พบมากที่สุดมักเป็นปัญหาจากการนั่งทำงานเป็นเวลานานติดต่อกันทำให้มีการปวดตามร่างกาย รองลงมาเป็นปัญหาเรื่องสายตา/แสบตาจากการนั่งจ้องเย็บผ้านานๆ และปัญหาเรื่องผื่นแพ้จากสารเคมีที่ใช้ย้อมผ้าโหล นอกจากนี้ยังพบว่าสตรีเย็บผ้าโหลป่วยเป็นโรคที่เกิดจากพฤติกรรมสุขภาพ เช่น โรคกระเพาะอาหารที่เกิดจากการรับประทานอาหารไม่ตรงเวลา โรคกระเพาะปัสสาวะอักเสบจากการกลั้นปัสสาวะ ซึ่งสาเหตุเนื่องจากการเร่งรีบทำงานส่งให้นายจ้างให้ทันเวลา เมื่อสตรีเย็บผ้าโหลเกิดความเจ็บป่วยขึ้นสตรีเย็บผ้าโหลก็จะใช้วิธีแก้ปัญหาเฉพาะหน้าด้วยการซื้อยามาทานเอง โดยไม่ทราบถึงอันตรายที่จะตามมา ซึ่งปัญหาทางสุขภาพที่กล่าวมาข้างต้นล้วนส่งผลต่อสุขภาพของสตรีเย็บผ้าโหลและบางอย่างก็ส่งผลต่อสุขภาพของสมาชิกในครอบครัวด้วย และเนื่องจากสตรีเย็บผ้าโหลส่วนใหญ่อยู่ในฐานะบทบาทผู้ให้การดูแล (caregivers) แก่ครอบครัว ในขณะที่เดียวกันก็เป็นผู้หารายได้หลักของครอบครัว ทำให้สตรีเย็บผ้าโหลมุ่งความสนใจไปที่การทำงานมากกว่าสุขภาพ เพราะการไปตรวจสุขภาพที่โรงพยาบาลต้องเสียค่าใช้จ่าย และต้องเสียเวลาในการทำงานทำให้ขาดรายได้ รวมทั้งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ อาจส่งผลให้ไม่สามารถทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารการรักษา และการปฏิบัติตนได้ครบถ้วนสมบูรณ์ ในขณะที่เดียวกันความอ่อนด้อยทางด้านเศรษฐกิจและการศึกษาก็เป็นเหตุของอุปสรรคการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพของสตรีเย็บผ้าโหลและครอบครัวด้วย (ดารุณี จงอุดมการณ์, 2542) ซึ่งก็สอดคล้องกับการศึกษาของพรณพิไล ศรีอรกรณ์ (2540) ที่กล่าววาระดับการศึกษาและฐานะเศรษฐกิจสังคมระดับต่ำ จะเป็นตัวขัดขวางการปฏิบัติกิจกรรมการดูแลสุขภาพและยี่ระยะเวลาที่สตรีจะไปขอรับบริการสุขภาพเมื่อเกิดปัญหาสุขภาพขึ้น ซึ่งในบริบทของครอบครัวสตรีเย็บผ้าโหลที่ผู้วิจัยได้ศึกษานั้นพบว่าลักษณะงาน

เป็นตัวบีบบังคับให้สตรีเย็บผ้าโหลได้ละเอียด และมองข้ามการดูแลสุขภาพของตนเองไป เนื่องจากต้องแบกรับภาระของครอบครัวไว้ทั้งหมดตั้งแต่วัยเยาว์ ทั้งการเป็นผู้หารายได้หลักมาจุนเจือครอบครัว และบทบาทของผู้ให้การดูแลครอบครัว ครอบครัวของสตรีเย็บผ้าในจังหวัดอุดรธานีพบว่าส่วนใหญ่ในครอบครัวจะมีเด็ก ผู้สูงอายุ และในบางครอบครัวพบว่า มีผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ทั้งที่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ และไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ซึ่งหน้าที่การดูแลคนกลุ่มนี้ก็ตกมาเป็นของสตรีเย็บผ้าโหล ซึ่งถูกกำหนดมาด้วยค่านิยมดั้งเดิมของไทย โดยเฉพาะในสังคมของคนอีสานที่พ่อแม่จะคาดหวังว่ายามเจ็บไข้ผู้ดูแลก็ต้องเป็นลูกสาว ส่วนลูกชายก็ให้หาเลี้ยงครอบครัว แต่ในครอบครัวของสตรีเย็บผ้าโหลในบริบทของจังหวัดอุดรธานีพบว่า สตรีต้องรับบทหนักทั้งในด้านอาชีพการงาน การดูแลครอบครัวทั้งงานบ้านงานเรือน การดูแลเมื่อมีบุคคลในครอบครัวเจ็บป่วย สิ่งเหล่านี้ย่อมสะท้อนกลับเป็นผลต่อสุขภาพกายของสตรีเย็บผ้าในจังหวัดอุดรธานีดังที่กล่าวมาข้างต้น ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาวิจัยจึงควรได้รับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตครอบครัวด้านกายภาพให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้น

2.1.2 ด้านจิตอารมณ์สังคมและจิตวิญญาณ โดยรวมมีระดับคุณภาพชีวิตครอบครัวระดับปานกลาง การศึกษาวิจัยครั้งนี้องค์ประกอบคุณภาพชีวิตด้านจิตอารมณ์สังคมและจิตวิญญาณของสตรีเย็บผ้าโหลคือ การรับรู้สภาพทางจิตใจของสตรีเย็บผ้าโหลนั้น มีการรับรู้ทางบวกที่บุคคลในครอบครัวมีต่อตนเอง มีการรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง มีการรับรู้ถึงความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง และมีข้อคำถามทางลบ 1 ข้อ คือมีความรู้สึกที่ไม่ดี เช่น รู้สึกเหงา เศร้า หดหู่ สิ้นหวัง วิตกกังวล ที่มีระดับปานกลาง (ร้อยละ 46.7) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขข้อเสีย ส่งเสริมให้กล้าพูดระบายความรู้สึกกับบุคคลที่ไว้ใจได้เมื่อโกรธ หรือรู้สึกไม่พอใจ ทั้งนี้ อธิบายได้ว่าสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานีนอกจากจะเป็นผู้หารายได้หลักของครอบครัวแล้วหลายคนที่ต้องดูแลเด็ก คนพิการ คนชรา และผู้ป่วยเรื้อรังซึ่งอาจเป็นผู้เจ็บป่วยเรื้อรังทางกาย หรือ ทางจิตใจ หรือแม้แต่สภาพปัญหาการกระทำรุนแรงภายในครอบครัว และยังมีภาระรับผิดชอบงานบ้านต่างๆเหมือนเดิม การที่สตรีมีภาระงานมากและมีหลายบทบาทในเวลาเดียวกันย่อมก่อให้เกิดความเครียด ซึ่งอาจแสดงออกมาในรูปแบบการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์อย่างไรก็ตามอาชีพเย็บผ้าโหล ก็มีผลคือให้สตรีมีเวลาอยู่กับครอบครัวมากขึ้นและสามารถหยุดพักเมื่อไหร่ก็ได้ เนื่องจากเป็นงานอิสระสามารถกำหนดวัน เวลาในการทำงานเองได้จึงมีโอกาสที่จะเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อหมู่บ้านหรือชุมชนที่อยู่ เช่น ทำบุญในเทศกาลต่างๆ ทอดผ้าป่า หรือการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน ซึ่งเมื่อพิจารณาองค์ประกอบด้านจิตอารมณ์สังคมและจิตวิญญาณพบว่าระดับคุณภาพชีวิตครอบครัวอยู่ระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบด้านจิตอารมณ์สังคมและจิตวิญญาณมีผลต่อคุณภาพชีวิตครอบครัวตามการรับรู้ของสตรีเย็บผ้าโหล ซึ่งควรได้รับการปรับปรุงให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้น

2.1.3 ด้านแหล่งประโยชน์สนับสนุน โดยรวมมีระดับคุณภาพชีวิตครอบครัวปานกลาง การศึกษาวิจัยครั้งนี้องค์ประกอบคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ของสตรีเย็บผ้าโหลคือ การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของครอบครัว คือการรับรู้ว่าครอบครัวมีชีวิตอยู่อย่างอิสระ มีความปลอดภัย และมั่นคงในชีวิต การรับรู้ว่าได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี มีการคมนาคมสะดวก และมีแหล่งประโยชน์ด้านการเงิน สถานบริการทางสุขภาพ การรับรู้ว่ามีโอกาสที่จะได้รับข่าวสารหรือการรับรู้ว่าตนได้มี กิจกรรมสันทนาการ และมีกิจกรรมในเวลาว่าง ซึ่งจากการศึกษาวิจัยพบว่าวิถีชีวิตของครอบครัวสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานีมีลักษณะของความเป็นชุมชนชนบทที่มีความผูกพันกันทั้งในฐานะที่เป็นเครือญาติ หรือความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นสมาชิกในชุมชนเดียวกัน สถานการณ์ของกลุ่มเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานีพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เข้าไปศึกษาให้

ข้อมูลว่า เมื่อก่อนอาชีพเย็บผ้าโหล่นั้น มีสตรีในหมู่บ้านที่ประกอบอาชีพนี้จำนวนมากแต่เนื่องจากพิษของเศรษฐกิจทำให้งานน้อยลง ผู้ว่าจ้างส่งงานให้ทำน้อยลงจึงทำให้ส่วนหนึ่งเลิกประกอบอาชีพนี้เนื่องจากไม่มีสวัสดิการและยังต้องลงทุนในการซื้อจักรอุตสาหกรรมเอง ซื้อมือตัวเอง ซึ่งก็เป็นจำนวนเงินไม่น้อยและครอบครัวก็มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ อีกทั้งมีหนี้สินจากการไปกู้กองทุนหมู่บ้าน กู้ธนาคาร บางครอบครัวต้องไปกู้ยืมทุนกุนนอกระบบ เนื่องจากไม่มีหลักทรัพย์หลักประกันไม่สามารถกู้ธนาคารได้ ที่ผ่านมามีหน่วยงานของรัฐเข้ามาให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องสวัสดิการต่างๆ แต่ก็ได้ไม่มีการดำเนินงานต่อ กลุ่มสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานีมีเพียงบางตำบลเท่านั้น ที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้เข้าไปให้การช่วยเหลือในการประกอบอาชีพของสตรีกลุ่มนี้ โดยได้สนับสนุนเป็นจักรอุตสาหกรรมให้ แต่ส่วนใหญ่ไม่ได้การช่วยเหลือจากองค์การบริหารส่วนตำบลเลย ต้องลงทุนซื้อเองทั้งหมด ส่วนกลุ่มผู้บริหารของชุมชนที่กระตือรือร้นที่จะเข้าช่วยเหลือก็มีไม่กี่คน กลุ่มสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานีที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานสวัสดิการจังหวัดอุดรธานีมีประมาณ 40 กลุ่ม ซึ่งมีอีกเป็นจำนวนมากที่ยังไม่ขึ้นทะเบียนและไม่ได้รับสวัสดิการคุ้มครองที่พึงได้เนื่องจากการไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้เพียงพอ แสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ทางสังคมมีผลต่อคุณภาพชีวิตครอบครัวความการรับรู้ของสตรีเย็บผ้าโหล ซึ่งควรได้รับการปรับปรุงให้อยู่ในระดับดีขึ้นทั้งหมด

2.1.4 ด้านการทำหน้าที่ของครอบครัว โดยรวมมีระดับคุณภาพชีวิตครอบครัวที่ดี การศึกษาวิจัยครั้งนี้ องค์ประกอบคุณภาพชีวิตด้านการทำหน้าที่ของครอบครัวของสตรีเย็บผ้าโหลคือ กิจกรรมของสมาชิกในครอบครัว ที่สมาชิกทุกคนต้องรับผิดชอบปฏิบัติเพื่อให้เกิดความผาสุกและคุณภาพชีวิตที่ดีในครอบครัว ซึ่งการทำหน้าที่ของครอบครัวเป็นการตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของสมาชิกในครอบครัวและของสังคม จากผลการศึกษาวิจัยพบว่าในครอบครัวที่มีผู้ดูแลและผู้หารายได้หลักเป็นผู้หญิงนั้น ต้องมีการปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวเพราะการที่สตรีเย็บผ้าโหลต้องรับผิดชอบทั้งงานบ้านและเป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัวทำให้สตรีเย็บผ้าโหลต้องแบกรับภาระเพิ่มขึ้น ดังนั้นจากการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างนี้พบว่า สมาชิกในครอบครัวรับรู้บทบาทและปฏิบัติตามหน้าที่ของตน และสมาชิกทุกคนก็มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันตามความสามารถ เช่น สมาชิกของสตรีเย็บผ้าโหลได้ช่วยเหลือในการรับผิดชอบงานบ้านบางส่วน การดูแลบุตร ส่วนบุตรก็ช่วยเหลืองานบ้านบางส่วนเท่าที่ทำได้ และนอกจากนี้ยังพบว่าการที่ครอบครัวมีผู้หญิงทำหน้าที่เป็นผู้หารายได้หลักของครอบครัว ทำให้อำนาจการตัดสินใจส่วนใหญ่ส่วนใหญ่อยู่ที่ผู้หญิง เช่น การเงิน สุขภาพ การเจ็บป่วย การศึกษา เป็นต้น ส่วนด้านการสื่อสารในครอบครัวพบว่าสตรีเย็บผ้าโหลไม่ค่อยมีโอกาสในการพูดคุยกับสมาชิกในครอบครัว สตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานีกล่าวว่า “งานที่ทำทำให้โอกาสในการพูดคุยกับสมาชิกลดลง” รวมทั้งการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันของครอบครัวก็ลดลง ส่วนเรื่องปัญหาและความขัดแย้งภายในครอบครัวนั้น สมาชิกในครอบครัวรู้จักให้อภัยซึ่งกันและกัน หลีกเลี่ยงการใช้อารมณ์และความรุนแรง ส่วนทางด้าน การดูแลสุขภาพของสมาชิกในครอบครัว เมื่อสตรีเย็บผ้าโหลต้องทำงานทั้งวันเพื่อที่จะหารายได้ในแต่ละเดือนให้เพียงพอกับรายจ่ายที่เกิดขึ้น ทำให้การดูแลสุขภาพของสตรีเย็บผ้าโหลลดลงไปด้วย รวมทั้งสมาชิกในครอบครัวก็ถูกละเลยในการได้รับการดูแลเรื่องสุขภาพด้วย จะเห็นได้ว่าครอบครัวของสตรีเย็บผ้าโหลต้องปรับตัวตอบสนองบทบาทหน้าที่ และสตรีเย็บผ้าโหลเองที่มีภาระความรับผิดชอบในครอบครัวเพิ่มมากขึ้น ทำให้เครียดในบทบาท ส่งอาจผลให้การทำหน้าที่ในครอบครัวบกพร่องตามมา เมื่อไหร่ที่การทำหน้าที่ของครอบครัวบกพร่องย่อมส่งผลกระทบต่อระดับปัญหาของครอบครัวตามมาในที่สุด

2.2 ความพึงพอใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหลตามการรับรู้ของสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานี

จากผลการศึกษาวิจัยประเด็นความพึงพอใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหลตามการรับรู้ของสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานี พบว่าลักษณะการทำงานของแรงงานสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานีนั้น ค่าจ้างจะมาจากการตกลงระหว่างสตรีเย็บผ้าโหลกับผู้ว่าจ้าง ซึ่งในการเย็บผ้าโหลนี้ได้ตกลงกันไว้เป็นแบบรายชิ้น ชิ้นละประมาณ 5-12 บาท และมีรายได้ต่ำกว่าวันละ 150 บาท ตัวเลขจากการศึกษานี้พบว่ารายได้ของสตรีเย็บผ้าโหลที่ได้จากการเย็บผ้าโหลนั้นไม่มีความแน่นอน นอกจากนี้เวลาหรือจำนวนชั่วโมงที่สตรีเย็บผ้าโหลใช้ในการทำงาน พบว่ารายได้จากการทำงานของสตรีเย็บผ้าโหลส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่มาจากการทำงานเต็มเวลาเท่าที่จะสามารถทำได้อยู่แล้ว ดังนั้นจึงแทบจะไม่มีโอกาสที่จะหาทางเพิ่มรายได้ให้มากกว่าที่สามารถหาได้ในปัจจุบันเลย จึงเป็นจุดสำคัญที่ทำให้สตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานีขาดความมั่นคงด้านรายได้ อีกทั้งการเข้าถึงแหล่งทุนเพื่อการประกอบอาชีพของสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานี ยังพบว่าสตรีเย็บผ้าโหลกลุ่มนี้ได้มีการลงทุนเองทั้งหมดในการซื้ออุปกรณ์ หรือลงทุนบางส่วนแทนนายจ้าง เช่น จักรเย็บผ้าอุตสาหกรรม ด้าย เข็มเย็บผ้า อุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็นต้องใช้ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีฐานะยากจน และไม่มีเงินออม จึงจำเป็นต้องอาศัยกู้ยืมเงินจากแหล่งทุนต่างๆ ในการศึกษาครั้งนี้พบว่าส่วนใหญ่การกู้ยืมเงินส่วนของสตรีเย็บผ้าโหลและครอบครัว กู้มาจากธนาคารออมสินและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ รวมถึงโครงการกองทุนหมู่บ้านที่รัฐบาลจัดให้ และมีกลุ่มตัวอย่างส่วนน้อยที่กู้ยืมเงินจากธนาคารไทยพาณิชย์ เนื่องจากต้องมีหลักทรัพย์ในการค้ำประกัน มีระเบียบขั้นตอนต่างๆ ซึ่งไม่เอื้อต่อการกู้ยืมของครอบครัวสตรีเย็บผ้าโหล ที่เป็นแรงงานนอกระบบ จึงทำให้ครอบครัวสตรีเย็บผ้าโหลส่วนหนึ่งต้องกู้ยืมเงินจากแหล่งทุนนอกระบบซึ่งมีดอกเบี้ยสูงกว่าแหล่งทุนในระบบมาก จึงเป็นการลดความมั่นคงในการประกอบอาชีพและส่งผลกระทบต่อครอบครัวสตรีเย็บผ้าโหลมีต้นทุนในการประกอบอาชีพที่สูงขึ้นด้วย

นอกจากนี้ยังพบว่าสตรีเย็บผ้าโหลและครอบครัวไม่ได้รับสวัสดิการจากการทำงาน ถึงแม้ว่าในปัจจุบันกลุ่มรับงานมาทำที่บ้านจะมีพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมพัฒนาผู้รับงานไปทำที่บ้าน แต่ในการศึกษาครั้งนี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างไม่มีโอกาสได้รับสวัสดิการใดๆ จากการทำงานเลย เนื่องจากลักษณะการทำงานที่ไม่มีนายจ้างหรือไม่มีนายจ้างที่แน่ชัด จึงไม่มีผู้รับภาระเป็นผู้จัดหาสวัสดิการจากการทำงานให้ และเนื่องจากอาชีพเย็บผ้าโหลเป็นการทำงานในลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการอิสระรายย่อย ที่การรวมกลุ่มตามอาชีพน้อยมาก และไม่ได้มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มอำนาจในการต่อรองหรือจัดสวัสดิการให้กับสมาชิกในกลุ่ม ทั้งนี้พบว่าสาเหตุที่สตรีเย็บผ้าโหลไม่มีการรวมกลุ่มเหมือนกับแรงงานนอกระบบที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมนั้นส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา อีกทั้งยังขาดโอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการรวมกลุ่ม ขาดความรู้ความเข้าใจถึงประโยชน์และความจำเป็นของการรวมกลุ่มเพื่อต่อรองและเรียกร้องสวัสดิการให้กับตนเอง กล่าวโดยสรุป จากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่า แรงงานสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานีต้องเผชิญกับสภาพการจ้างงานที่เอารัดเอาเปรียบได้รับค่าจ้างค่าตอบแทนในการทำงานต่ำกว่าอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำต่างๆ ที่คนกลุ่มนี้ได้มีการลงทุนเองทั้งหมดในการซื้ออุปกรณ์ หรือลงทุนบางส่วนแทนนายจ้าง ขาดโอกาสในการพัฒนาทักษะ เนื่องจากถูกมองว่าเป็นอาชีพที่ไม่มีความมั่นคงจึงไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุดรธานีไม่สามารถรวมตัวเป็นองค์กรเพื่อต่อรองกับรัฐหรือผู้ว่าจ้างได้ จึงทำให้ไม่มีหลักประกันด้านรายได้ทำให้ต้องเผชิญกับความเสี่ยงหลายด้านทั้งด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต และความมั่นคงในชีวิต และที่สำคัญที่สุดคือปัญหาการไม่ได้รับสวัสดิการและการคุ้มครองแรงงาน การไม่ได้รับความคุ้มครองใน

ด้านความปลอดภัยและสุขภาพอนามัยจากการทำงาน ได้รับความเดือดร้อนอย่างมากเนื่องจากเป็นแรงงานที่ไม่ได้รับการคุ้มครองสวัสดิการใดๆ ไม่สามารถเข้าถึงการประกันสังคม และ พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ไม่ได้ให้การคุ้มครองครอบคลุมไปถึงแรงงานนอกระบบ ในขณะที่กฎกระทรวงคุ้มครองแรงงานในงานรับไปทำที่บ้าน พ.ศ. 2547 ไม่ได้ให้การคุ้มครองที่เพียงพอ และไม่สามารถบังคับใช้ได้จริง การผลักดันพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมพัฒนาผู้รับงานไปทำที่บ้านก็ยังไม่บรรลุผล (สุนทรี หัตถิ, 2550) จึงสรุปได้ว่าปัจจุบันยังมีได้มีกฎหมายเฉพาะใดๆ ที่จะให้การคุ้มครองแรงงานสตรีเย็บผ้าโหลที่เป็นแรงงานนอกระบบได้อย่างสมเหตุสมผลและเพียงพอ ทำให้ขาดหลักประกันในชีวิต เข้าไม่ถึงทรัพยากรและการสนับสนุนจากภาครัฐ อยู่กันแบบกระจัดกระจาย ต่างคนต่างทำ ไม่มีองค์กรตัวแทนรวม ทั้งมีความเสี่ยงด้านสุขภาพทั้งแบบเฉียบพลันและเรื้อรังอันเป็นผลเนื่องมาจากสภาพการทำงานที่ไร้หลักประกัน และขาดระบบและเครื่องมือสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และจากสภาพปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นล้วนส่งผลต่อคุณภาพชีวิตครอบครัวของสตรีเย็บผ้าโหล

2.3 ผลการหาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหลกับคุณภาพชีวิตครอบครัวตามการรับรู้ของสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุตรธานี

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหลกับคุณภาพชีวิตครอบครัวตามการรับรู้ของสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุตรธานี พบว่าเมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายด้านพบว่า ด้านกายภาพส่วนใหญ่มีระดับคุณภาพชีวิตครอบครัวปานกลาง (ร้อยละ 94.6) ด้านจิตอารมณ์สังคมและจิตวิญญาณ ส่วนใหญ่มีระดับคุณภาพชีวิตครอบครัวปานกลาง (ร้อยละ 80.7) ด้านแหล่งประโยชน์สนับสนุน มีระดับคุณภาพชีวิตครอบครัวปานกลาง (ร้อยละ 57.3) เท่ากัน และด้านการทำหน้าที่ของครอบครัวส่วนใหญ่มีระดับคุณภาพชีวิตครอบครัวที่ดี (ร้อยละ 87.3) ซึ่งการผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหลกับคุณภาพชีวิตครอบครัวตามการรับรู้ของสตรีเย็บผ้าโหลในจังหวัดอุตรธานี มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ เมื่อมีความพึงพอใจต่ออาชีพเย็บผ้าโหลมากขึ้นจะทำให้ระดับคุณภาพชีวิตของครอบครัวเพิ่มขึ้น ถ้านำเอาแต่ละองค์ประกอบมาเรียงลำดับพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตครอบครัวด้านการทำหน้าที่ของครอบครัวอยู่ในระดับดีร้อยละ 87.3 มากกว่าด้านอื่นๆ รองลงมาด้านแหล่งประโยชน์สนับสนุน มีระดับคุณภาพชีวิตครอบครัวที่ดี (ร้อยละ 42.7) เท่ากัน ซึ่งจากการศึกษาครั้งนี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไปศึกษาส่วนมากเป็นวัยผู้ใหญ่ที่มีอายุระหว่าง 33 ปี ถึง 41 ปี สถานภาพสมรสคู่ ซึ่งต้องรับผิดชอบทั้งงานบ้านและเป็นผู้หารายได้หลักให้กับครอบครัว แม้จะทำหน้าที่ด้วยความเต็มใจเพราะเป็นค่านิยมที่สังคมกำหนดให้สตรีต้องต้องรับภาระดูแลบ้าน อาจทำให้สตรีเหล่านี้ไม่มีเวลาพอที่จะเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพได้ดีเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเรื่องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพของครอบครัวผู้มีรายได้น้อยในชุมชนเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ครอบครัวผู้มีรายได้น้อยในเมืองได้ให้ความหมายภาวะสุขภาพดี หรือ ไม่ดีขึ้นกับความสามารถในการทำงาน การใช้ชีวิตอย่างเป็นปกติสุขได้หรือไม่ ยิ่งถ้าความไม่สุขสบายนั้นรบกวนการดำรงชีวิตมากเพียงใดยิ่งเป็นข้อบ่งชี้ถึงการแสวงหาการรักษาเท่าที่นั้น นอกจากนี้ครอบครัวผู้มีรายได้น้อยให้ความสำคัญในเรื่องการ “หาอยู่หากิน” เพื่อปากท้องมากกว่าคำนึงถึงภาวะสุขภาพ (คารุณี จงอุดมการณ์, 2546) ซึ่งเดียวกับการศึกษาของ Ibissam, S. (2003) ได้ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบทและเมืองที่ประเทศเลบานอน พบว่า ปัญหาด้านสุขภาพที่แตกต่างกันย่อมมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตด้วย

3. ข้อจำกัดในการวิจัย

1. คำถามที่ใช้ในการวิจัยมีค่อนข้างมาก แต่ลักษณะของงานเป็นงานที่รับมาทำที่บ้านและผู้ใช้แรงงานก็ทำงานตลอด ทำให้การเก็บข้อมูลมีข้อจำกัดเรื่องเวลาในการตอบแบบสัมภาษณ์
2. ผลการวิจัยครั้งนี้จะนำไปอ้างอิงถึงประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างสตรีเย็บผ้าโหลได้ แต่อาจไม่สามารถอ้างอิงถึงประชากรทั่วไปได้
3. ในการดำเนินการเก็บข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยต้องเข้าไปเก็บในช่วงเวลาที่สตรีเย็บผ้าโหลพักรับประทานอาหาร เนื่องจากลักษณะของงานเป็นงานที่รับมาทำที่บ้านและผู้ใช้แรงงานก็ทำงานตลอด ทำให้การเก็บข้อมูลมีข้อจำกัดเรื่องเวลา เพราะผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ต้องการพักผ่อนหรือทำธุระส่วนตัว